

Austenityczne stale nierdzewne

Skład chemiczny austenitycznych stali odpornych na korozję (nierdzewnych) zapewnia im strukturę austenitu stabilnego w szerokim zakresie temperatury. Ze względu na własności antykorozyjne stale austenityczne są najczęściej stosowaną grupą stali odpornych na korozję. Stale austenityczne w porównaniu do stali ferrytycznych charakteryzują się wyższą odpornością na korozję, wyższymi własnościami wytrzymałościowymi i większą podatnością na odkształcenie plastyczne. Cechują się ponadto wysoką odpornością na korozję ogólną, wżerową i naprężeniową.

Austenit posiada strukturę krystaliczną regularną ściennie centrowaną, jest niemagnetyczny i ciągliwy w szerokim zakresie temperatur oraz nie wykazuje przełomu kruchego. Posiada wysoką wytrzymałość na rozciąganie w niskich temperaturach. Podczas przeróbki plastycznej na zimno może być utwardzony odkształceniowo do wysokiej wytrzymałości.

Austenityczne stale nierdzewne uzyskują jednorodną strukturę austenitu bez wydzieleni węglików i faz międzymetalicznych w wyniku przesycania w wodzie z zakresu temperatury 1000 - 1200°C. Tradycyjne gatunki stali austenitycznych mogą zawierać niewielkie ilości ferrytu delta, dla poprawy spawalności. Śladowe ilości ferrytu oraz wysokie stężenie chromu i molibdenu w stali może sprzyjać powstawaniu wydzieleni kruchej fazy sigma w zakresie temperatury 600 - 900°C.

Trwałość struktury austenitycznej zależy od stężenia pierwiastków stopowych. Gatunki stali o zawartości pierwiastków stopowych na dolnej granicy, mogą podczas odkształcenia na zimno lub podczas chłodzenia do niskiej temperatury ulegać przemianie martenzytycznej. Gatunki takie nazywane są „austenitycznymi metastabilnymi” np gatunki 1.4310 i 1.4318.

Stabilne gatunki austenityczne, w których nie występują śladowe ilości ferrytu nazywa się stalami „całkowicie austenitycznymi” np gatunki 1.4466 i 1.4539. Mogą one wymagać szczególnej uwagi podczas procesów spawania i kształtowania na gorąco.

Gatunki o wysokim stężeniu pierwiastków stopowych głównie chromu, molibdenu i azotu, charakteryzujące się bardzo dobrą odpornością na korozję w agresywnych środowiskach nazywa się stalami „superaustenitycznymi” np gatunki 1.4547 i 1.4652.

W wyniku nagrzania stali do temperatury wyższej od 500°C następuje wydzielenie węglików chromu na granicach ziarn, co powoduje zubożenie obszarów przyległych w chrom i w efekcie uwrażliwienie na działanie korozji międzykrystalicznej. Węgiel tworzący węgliki pochodzi z całej objętości ziarna natomiast chrom z obszarów przyległych do granic ziarn. Wrażliwość na korozję międzykrystaliczną zależy od temperatury i czasu wygrzewania oraz stężenia węgla w stali. Przeciwdziałanie korozji międzykrystalicznej może odbywać się przez ponowne przesycanie stali, ograniczenie stężenia węgla poniżej 0,03% oraz wprowadzenie pierwiastków węglotwórczych (Ti lub Nb) o większym powinowactwie chemicznym do węgla w udziale %Ti $\geq$ 4·%C, %Nb $\geq$ 8·%C.

Stale austenityczne dzięki 3% dodatkowi Mo charakteryzują się zwiększoną odpornością na działanie kwasu octowego i siarkowego, a dodatek Si polepsza odporność na działanie kwasu solnego. Stale austenityczne mogą zawierać również dodatek do 3% Cu, który zmniejsza podatność stali do korozji naprężeniowej. Dodatek pierwiastków międzywęzłowych, zwłaszcza azotu, wpływa na wzrost wytrzymałości i granicy plastyczności stali austenitycznych.

W normach ASTM gatunki austenityczne z zawartością manganu do 2% są sklasyfikowane w grupie 300.

Orientacyjny skład chemiczny (tab. 1), warunki obróbki cieplnej oraz wybrane własności mechaniczne (tab. 2) i fizyczne (tab. 3) austenitycznych stali nierdzewnych opracowano na podstawie norm PN-EN 10088-1÷3: 2007.

Literatura

- [1]. PN-EN 10088-1÷3: 2007, Stale odporne na korozję.
- [2]. L.A. Dobrzański, Metaloznawstwo opisowe stopów żelaza, Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice 2007.

Tablica 1

Orientacyjny skład chemiczny oraz zamienniki austenitycznych stali nierdzewnych

EN 10088		Zamiennik			Stężenie pierwiastków, % ⁽¹⁾							
Znak stali	Numer	AISI/ASTM	PN	GOST	C	Cr	Ni	Mo	Si	Mn	N	Inne
X5CrNi18-10	1.4301	304	0H18N9	08Ch18N10	≤0,07	17,5 - 19,5	8,0 - 10,5	-	≤1,0	≤2,0	≤0,11	
X4CrNi18-12	1.4303	305	-	06Ch18N11	≤0,06	17,0 - 19,0	11,0 - 13,0	-	≤1,0	≤2,0	≤0,11	
X8CrNiS18-9	1.4305	303	-	-	≤0,1	17,0 - 19,0	8,0 - 10,0	-	≤1,0	≤2,0	≤0,11	Cu: ≤1, S: 0,15-0,35
X2CrNi19-11	1.4306	304L	00H18N10	03Ch18N11	≤0,03	18,0 - 20,0	10,0 - 12,0	-	≤1,0	≤2,0	≤0,11	
X2CrNi18-9	1.4307	304L	-	-	≤0,03	17,5 - 19,0	8,0 - 10,5	-	≤1,0	≤2,0	≤0,11	
X10CrNi18-8	1.4310	301	1H18N9	-	0,05 - 0,15	16,0 - 19,0	6,0 - 9,5	≤0,8	≤2,0	≤2,0	≤0,11	
X2CrNiN18-10	1.4311	304LN	-	-	≤0,03	17,5 - 19,5	8,5 - 11,5	-	≤1,0	≤2,0	0,12 - 0,22	
X5CrNiN19-9	1.4315	304N	-	-	≤0,06	18,0 - 20,0	9,0 - 12,0	-	≤1,0	≤2,0	0,12 - 0,22	-
X2CrNiN18-7	1.4318	301LN	-	-	≤0,03	16,0 - 18,5	6,0 - 8,0	-	≤1,0	≤2,0	0,10 - 0,20	
X5CrNi17-7	1.4319	-	-	-	≤0,07	16,0 - 18,0	6,0 - 8,0	-	≤1,0	≤2,0	≤0,11	-
X9CrNi18-9	1.4325	-	-	-	0,03 - 0,15	17,0 - 19,0	8,0 - 10,0	-	≤1,0	≤2,0	-	-
X1CrNi25-21	1.4335	-	-	-	≤0,02	24,0 - 26,0	20,0 - 22,0	≤0,2	≤0,25	≤2,0	≤0,11	
X1CrNiSi18-15-4	1.4361	-	-	-	≤0,015	16,5 - 18,5	14,0 - 16,0	≤0,2	3,7 - 4,5	≤2,0	≤0,11	-
X11CrNiMnN19-8-6	1.4369	-	-	-	0,07 - 0,15	17,5 - 19,5	6,5 - 8,5	-	0,5 - 1,0	5,0 - 7,5	0,20 - 0,30	-
X2CrMnNiN17-7-5	1.4371	202	-	-	≤0,03	16,0 - 17,0	3,5 - 5,5	-	≤1,0	6,0 - 8,0	0,15 - 0,20	-
X12CrMnNiN17-7-5	1.4372	201	-	-	≤0,15	16,0 - 18,0	3,5 - 5,5	-	≤1,0	5,5 - 7,5	0,05 - 0,25	-
X12CrMnNiN18-9-5	1.4373	202	-	-	≤0,15	17,0 - 19,0	4,0 - 6,0	-	≤1,0	7,5 - 10,5	0,05 - 0,20	-
X8CrMnNiN18-9-5	1.4374	-	-	-	0,05 - 0,10	17,5 - 18,5	5,0 - 6,0	≤0,5	0,3 - 0,6	9,0 - 10,0	0,25 - 0,32	Cu: ≤0,40
X5CrNiMo17-12-2	1.4401	316	0H17N12M2T	08Ch16N11M3	≤0,07	16,5 - 18,5	10,0 - 13,0	2,0 - 2,5	≤1,0	≤2,0	≤0,11	-
X2CrNiMo17-12-2	1.4404	316L	00H17N14M2	-	≤0,03	16,5 - 18,5	10,0 - 13,0	2,0 - 2,5	≤1,0	≤2,0	≤0,11	-
X2CrNiMoN17-11-2	1.4406	316LN	-	-	≤0,03	16,5 - 18,5	10,0 - 12,5	2,0 - 2,5	≤1,0	≤2,0	0,12 - 0,22	-
X2CrNiMoN17-13-3	1.4429	316LN	-	-	≤0,03	16,5 - 18,5	11,0 - 14,0	2,5 - 3,0	≤1,0	≤2,0	0,12 - 0,22	-
X2CrNiMo17-12-3	1.4432	316L	-	06Ch17N13M3-WD	≤0,03	16,5 - 18,5	10,5 - 13,0	2,5 - 3,0	≤1,0	≤2,0	≤0,11	-
X2CrNiMoN18-12-4	1.4434	317LN	-	-	≤0,03	16,5 - 19,5	10,5 - 14,0	3,0 - 4,0	≤1,0	≤2,0	0,10 - 0,20	-
X2CrNiMo18-14-3	1.4435	316L	-	03Ch17N14M3	≤0,03	17,0 - 19,0	12,5 - 15,0	2,5 - 3,0	≤1,0	≤2,0	≤0,11	-
X3CrNiMo17-13-3	1.4436	316	-	-	≤0,05	16,5 - 18,5	10,5 - 13,0	2,5 - 3,0	≤1,0	≤2,0	≤0,11	-
X2CrNiMo18-15-4	1.4438	317L	-	-	≤0,03	17,5 - 19,5	13,0 - 16,0	3,0 - 4,0	≤1,0	≤2,0	≤0,11	-

Tablica 1

Orientacyjny skład chemiczny oraz zamienniki austenitycznych stali nierdzewnych (cd)

EN 10088		Zamiennik			Stężenie pierwiastków, % ⁽¹⁾							
Znak stali	Numer	AISI/ASTM	PN	GOST	C	Cr	Ni	Mo	Si	Mn	N	Inne
X2CrNiMoN17-13-5	1.4439	317LMN	-	-	≤0,03	16,5 - 18,5	12,5 - 14,5	4,0 - 5,0	≤1,0	≤2,0	0,12 - 0,22	-
X1CrNiMoN25-22-2	1.4466	310MoLN	-	-	≤0,02	24,0 - 26,0	21,0 - 23,0	2,0 - 2,5	≤0,70	≤2,0	0,10 - 0,16	-
X1NiCrMoCuN25-20-7	1.4529	N08926	-	-	≤0,02	19,0 - 21,0	24,0 - 26,0	6,0 - 7,0	≤0,50	≤1,0	0,15 - 0,25	Cu: 0,5 - 1,50
X1CrNiMoCuN25-25-5	1.4537	-	-	-	≤0,02	24,0 - 26,0	24,0 - 27,0	4,7 - 5,7	≤0,70	≤2,0	0,17 - 0,25	Cu: 1,0 - 2,0
X1NiCrMoCu25-20-5	1.4539	904L	0H22N24M4TCu	-	≤0,02	19,0 - 21,0	24,0 - 26,0	4,0 - 5,0	≤0,70	≤2,0	≤0,15	Cu: 1,2 - 2,0
X6CrNiTi18-10	1.4541	321	1H18N10T	08Ch18N10T	≤0,08	17,0 - 19,0	9,0 - 12,0	-	≤1,0	≤2,0	-	Ti: 5xC - 0,7
X1CrNiMoCuN20-18-7	1.4547	S31254	-	-	≤0,02	19,5 - 20,5	17,5 - 18,5	6,0 - 7,0	≤0,70	≤1,0	0,18 - 0,25	Cu: 0,5 - 1,0
X6CrNiNb18-10	1.4550	347	0H18N12Nb	08Ch18N12B	≤0,08	17,0 - 19,0	9,0 - 12,0	-	≤1,0	≤2,00	-	Nb: 10xC - 1,0
X3CrNiCu19-9-2	1.4560	-	-	-	≤0,035	18,0 - 19,0	8,0 - 9,0	-	≤1,0	1,5 - 2,0	≤0,11	Cu: 1,5 - 2,0
X1NiCrMoCu31-27-4	1.4563	N 08028	-	-	≤0,02	26,0 - 28,0	30,0 - 32,0	3,0 - 4,0	≤0,70	≤2,0	≤0,11	Cu: 0,7 - 1,5
X2CrNiMnMoN25-18-6-5	1.4565	-	-	-	≤0,03	24,0 - 26,0	16,0 - 19,0	4,0 - 5,0	≤1,00	5,0 - 7,0	0,30 - 0,60	Nb: ≤0,15
X3CrNiCu18-9-4	1.4567	-	-	-	≤0,04	17,0 - 19,0	8,5 - 10,5	-	≤0,70	≤2,0	≤0,11	Cu: 3,0 - 4,0
X6CrNiCuS18-9-2	1.4570	-	-	-	≤0,08	17,0 - 19,0	8,0 - 10,0	≤0,6	≤1,0	≤2,0	≤0,11	Cu: 1,4 - 1,8, S: 0,15 - 0,35
X6CrNiMoTi17-12-2	1.4571	316Ti	H17N13M2T	08Ch16N11M3T	≤0,08	16,5 - 18,5	10,5 - 13,5	2,0 - 2,5	≤1,0	≤2,0	-	Ti: 5xC - 0,7
X3CrNiCuMo17-11-3-2	1.4578	-	-	-	≤0,04	16,5 - 17,5	10,0 - 11,0	2,0 - 2,5	≤1,0	≤1,0	≤0,11	Cu: 3,0 - 3,5
X6CrNiMoNb17-12-2	1.4580	316Cb	-	08Ch16N13M2B	≤0,08	16,5 - 18,5	10,5 - 13,5	2,0 - 2,5	≤1,0	≤2,0	-	Nb: 10xC - 1,0
X8CrMnCuNB17-8-3	1.4597	-	-	-	≤0,10	16,0 - 18,0	≤2,00	≤1,00	≤2,00	6,5 - 8,5	0,15 - 0,30	Cu: 2,00 - 3,50; B: 0,0005- 0,0050;
X2CrNiMoCuS17-10-2	1.4598	-	-	-	≤0,03	16,5 - 18,5	10,0 - 13,0	2,0 - 2,5	≤1,0	≤2,0	≤0,11	S: 0,10 - 0,20; Cu: 1,3 - 1,8
X1CrNiMoCuN24-22-8	1.4652	-	-	-	≤0,02	23,0 - 25,0	21,0 - 23,0	7,0 - 8,0	≤0,50	2,0 - 4,0	0,45 - 0,55	Cu: 0,30 - 0,60
X1CrNiMoCuNW24-22-6	1.4659	-	-	-	≤0,02	23,0 - 25,0	21,0 - 23,0	5,5 - 6,5	≤0,70	2,0 - 4,0	0,35 - 0,50	Cu: 1,0 - 2,0; W: 1,50 - 2,5

⁽¹⁾ S: ≤ 0,010-0,030; P: max. 0,045;

Tablica 2

Warunki obróbki cieplnej oraz wybrane własności mechaniczne austenitycznych stali nierdzewnych w stanie przesyconym

EN 10088		Temperatura przesycaenia, °C ⁽¹⁾	Umowna granica plastyczności w temp. 20°C, R _{p0,2} MPa min.	Wytrzymałość na rozciąganie R _m MPa	Wydłużenie po zerwaniu A% min. (wzdł.)	Moduł sprężystości w temp.		Energia łamania (ISO-V), J min. (wzdł.)
Znak stali	Numer					20°C, GPa	400°C, GPa	
X5CrNi18-10	1.4301	1000 - 1100	190	500 - 700	45	200	172	100
X4CrNi18-12	1.4303	1000 - 1100	190	500 - 700	45	200	172	100
X8CrNiS18-9	1.4305	1000 - 1100	190	500 - 750	35	200	172	100
X2CrNi19-11	1.4306	1000 - 1100	180	460 - 680	45	200	172	100
X2CrNi18-9	1.4307	1000 - 1100	175	500 - 700	45	200	172	100
X10CrNi18-8	1.4310	1000 - 1100	195	500 - 750	40	200	172	100
X2CrNiN18-10	1.4311	1000 - 1100	270	550 - 760	40	200	172	100
X5CrNiN19-9	1.4315	1000 - 1100	270	550 - 750	40	200	172	100
X2CrNiN18-7	1.4318	1020 - 1100	350	650 - 830	45	200	172	90
X5CrNi17-7	1.4319	1000 - 1100	190	500 - 700	45	200	172	100
X9CrNi18-9	1.4325	1000 - 1100	190	550 - 750	40	200	172	-
X1CrNi25-21	1.4335	1030 - 1100	200	470 - 670	40	195	166	100
X1CrNiSi18-15-4	1.4361	1100 - 1160	210	530 - 730	40	200	172	100
X11CrNiMnN19-8-6	1.4369	1000 - 1100	340	750 - 950	35	190	165	100
X2CrMnNiN17-7-5	1.4371	1000 - 1100	300	650 - 850	45	200	172	100
X12CrMnNiN17-7-5	1.4372	1000 - 1100	230	750 - 950	40	200	172	100
X12CrMnNiN18-9-5	1.4373	1000 - 1100	340	680 - 880	35	200	172	100
X8CrMnNiN18-9-5	1.4374	1000 - 1100	350	700 - 900	35	199	165	-
X5CrNiMo17-12-2	1.4401	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100
X2CrNiMo17-12-2	1.4404	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100
X2CrNiMoN17-11-2	1.4406	1020 - 1120	280	580 - 800	40	200	172	100
X2CrNiMoN17-13-3	1.4429	1020 - 1120	280	580 - 800	40	200	172	100
X2CrNiMo17-12-3	1.4432	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100
X2CrNiMoN18-12-4	1.4434	1070 - 1150	290	570 - 770	35	200	172	100
X2CrNiMo18-14-3	1.4435	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100
X3CrNiMo17-13-3	1.4436	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100
X2CrNiMo18-15-4	1.4438	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100

Tablica 2

Warunki obróbki cieplnej oraz wybrane własności mechaniczne austenitycznych stali nierdzewnych w stanie przesyconym (cd)

EN 10088		Temperatura przesycaenia, °C ⁽¹⁾	Umowna granica plastyczności w temp. 20°C, R _{p0,2} MPa min.	Wytrzymałość na rozciąganie R _m MPa	Wydłużenie po zerwaniu A% min. (wzdł.)	Moduł sprężystości w temp., GPa		Energia łamania (ISO-V), J min. (wzdł.)
Znak stali	Numer					20°C	400°C	
X2CrNiMoN17-13-5	1.4439	1020 - 1120	280	580 - 800	35	200	172	100
X1CrNiMoN25-22-2	1.4466	1070 - 1150	250	540 - 740	35	195	166	100
X1NiCrMoCuN25-20-7	1.4529	1120 - 1180	300	650 - 850	40	195	166	100
X1CrNiMoCuN25-25-5	1.4537	1120 - 1180	300	600 - 800	35	195	166	100
X1NiCrMoCu25-20-5	1.4539	1050 - 1150	230	530 - 730	35	195	166	100
X6CrNiTi18-10	1.4541	1020 - 1120	190	500 - 700	40	200	172	100
X1CrNiMoCuN20-18-7	1.4547	1140 - 1200	300	650 - 850	35	195	166	100
X6CrNiNb18-10	1.4550	1020 - 1120	205	510 - 740	40	200	172	100
X3CrNiCu19-9-2	1.4560	1000 - 1100	170	450 - 650	45	200	172	100
X1NiCrMoCu31-27-4	1.4563	1050 - 1150	220	500 - 750	35	195	166	100
X2CrNiMnMoN25-18-6-5	1.4565	1120 - 1170	420	800 - 950	35	190	165	100
X3CrNiCu18-9-4	1.4567	1000 - 1100	175	450 - 650	45	200	172	-
X6CrNiCuS18-9-2	1.4570	1000 - 1100	185	500 - 710	35	200	172	-
X6CrNiMoTi17-12-2	1.4571	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100
X3CrNiCuMo17-11-3-2	1.4578	1000 - 1100	175	450 - 650	45	200	172	-
X6CrNiMoNb17-12-2	1.4580	1020 - 1120	215	510 - 740	35	200	172	100
X8CrMnCuNB17-8-3	1.4597	1000 - 1100	270	560 - 780	40	200	172	100
X2CrNiMoCuS17-10-2	1.4598	1020 - 1120	200	500 - 700	40	200	172	100
X1CrNiMoCuN24-22-8	1.4652	1150 - 1200	430	750 - 1000	40	190	164	100
X1CrNiMoCuNW24-22-6	1.4659	1150 - 1200	420	800 - 1000	50	190	166	90

⁽¹⁾ Chłodzenie: woda, powietrze - dostatecznie szybkie, aby uniknąć korozji międzykrystalicznej

Tablica 3*Wybrane własności fizyczne austenitycznych stali nierdzewnych*

EN 10088		Średni współczynnik rozszerzalności cieplnej w temperaturze między, $10^{-6} \times K^{-1}$		Przewodność cieplna w temp. 20°C, W/m x K	Jednostkowa pojemność cieplna w temp. 20°C, J/kg x K	Elektryczny opór właściwy w temp. 20°C, $\Omega \times mm^2/m$	Gęstość w temp. 20°C, kg/cm ³
Znak stali	Numer	20°C - 200°C	20°C - 400°C				
X5CrNi18-10	1.4301	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X4CrNi18-12	1.4303	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X8CrNiS18-9	1.4305	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X2CrNi19-11	1.4306	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X2CrNi18-9	1.4307	16,5	18,0	15,0	500	0,73	7,9
X10CrNi18-8	1.4310	17,0	18,0	15,0	500	0,73	7,9
X2CrNiN18-10	1.4311	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X5CrNiN19-9	1.4315	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X2CrNiN18-7	1.4318	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X5CrNi17-7	1.4319	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X9CrNi18-9	1.4325	17,0	18,0	15,0	500	0,73	7,9
X1CrNi25-21	1.4335	16,1	16,9	14,0	450	0,85	7,9
X1CrNiSi18-15-4	1.4361	-	-	14,0	-	-	7,7
X11CrNiMnN19-8-6	1.4369	17,0	18,5	15,0	500	0,70	7,9
X2CrMnNiN17-7-5	1.4371	17,5	18,5	15,0	500	0,70	7,8
X12CrMnNiN17-7-5	1.4372	-	-	15,0	-	0,70	7,8
X12CrMnNiN18-9-5	1.4373	-	-	15,0	-	0,70	7,8
X8CrMnNiN18-9-5	1.4374	17,3	18,4	12,0	500	0,73	7,8
X5CrNiMo17-12-2	1.4401	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X2CrNiMo17-12-2	1.4404	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X2CrNiMoN17-11-2	1.4406	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X2CrNiMoN17-13-3	1.4429	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X2CrNiMo17-12-3	1.4432	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X2CrNiMoN18-12-4	1.4434	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X2CrNiMo18-14-3	1.4435	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X3CrNiMo17-13-3	1.4436	16,5	17,5	15,0	500	0,75	8,0
X2CrNiMo18-15-4	1.4438	16,5	17,5	14,0	500	0,85	8,0

Tablica 3

Wybrane własności fizyczne austenitycznych stali nierdzewnych (cd)

EN 10088		Średni współczynnik rozszerzalności cieplnej w temperaturze między, $10^{-6} \times K^{-1}$		Przewodność cieplna w temp. 20°C, W/m x K	Jednostkowa pojemność cieplna w temp. 20°C, J/kg x K	Elektryczny opór właściwy w temp. 20°C, $\Omega \times mm^2/m$	Gęstość w temp. 20°C, kg/cm ³
Znak stali	Numer	20°C - 200°C	20°C - 400°C				
X2CrNiMoN17-13-5	1.4439	16,5	17,5	14,0	500	0,85	8,0
X1CrNiMoN25-22-2	1.4466	-	-	14,0	500	0,80	8,0
X1NiCrMoCuN25-20-7	1.4529	16,1	16,9	12,0	450	1,00	8,1
X1CrNiMoCuN25-25-5	1.4537	-	-	14,0	500	0,85	8,1
X1NiCrMoCu25-20-5	1.4539	16,1	16,9	12,0	450	1,00	8,0
X6CrNiTi18-10	1.4541	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,9
X1CrNiMoCuN20-18-7	1.4547	17,0	18,0	14,0	500	0,85	8,0
X6CrNiNb18-10	1.4550	16,5	-	15,0	500	0,73	7,9
X3CrNiCu19-9-2	1.4560	-	-	-	-	-	7,9
X1NiCrMoCu31-27-4	1.4563	16,1	16,9	12,0	450	1,00	8,0
X2CrNiMnMoN25-18-6-5	1.4565	15,5	16,8	12,0	450	0,92	8,0
X3CrNiCu18-9-4	1.4567	17,2	18,1	-	-	-	7,9
X6CrNiCuS18-9-2	1.4570	-	-	-	-	-	7,9
X6CrNiMoTi17-12-2	1.4571	17,5	18,5	15,0	500	0,75	8,0
X3CrNiCuMo17-11-3-2	1.4578	-	-	-	-	-	8,0
X6CrNiMoNb17-12-2	1.4580	17,5	18,5	15,0	500	0,75	8,0
X8CrMnCuNB17-8-3	1.4597	16,5	17,5	15,0	500	0,73	7,8
X2CrNiMoCuS17-10-2	1.4598	17,3	18,1	14,5	500	0,75	8,0
X1CrNiMoCuN24-22-8	1.4652	15,4	16,2	8,6	500	0,78	8,0
X1CrNiMoCuNW24-22-6	1.4659	15,5	16,3	12,0	450	1,00	8,2
Stale niemagnesowalne							